

Zwanen tellen ligt al gevoelig

Jagers van de Wildbeheerseenheid Krimpenerwaard tellen onder andere zwanen in de polders bij Lekkerkerk. FOTO PIM MUL

KRIMPENERWAARD

Jagers telden de zwanen in de Krimpenerwaard. Het waren er 3306, iets minder dan in 2016.

HANS-PAUL ANDRIESEN

„Noteer maar: 7 zwanen. Oh nee daar tel ik er nog een paar, 11 zwanen. En 25, 30, 35 meerkoeten." Jager, en in het dagelijks leven bedrijfsjurist, Jaap Bezemer uit Lekkerkerk stuurt de BMW over het fietspad de polder in. Hij speurt het uitgestrekte veenweidelandschap af naar knobbelzwanen. Grote witte vogels die van afstand goed te zien zijn. Tegelijk neemt hij bij deze jaarlijkse Wintertelling Watervogels ook het aantal meerkoeten en smienten mee.

Bezemer legt uit dat hij hier in deze polder voor zijn lol jaagt op haas, fazant en eend. Die eet hij ook op, maar aan het schieten van zwanen - in 2016 vier stuks - beleeft hij geen plezier. „Dat is schadebestrijding. Al die weilanden met sappig gras is tafeltje dekje voor de zwaan. Maar wat de zwaan eet aan gras, wat hij vertrapt en onder schijft, dat kan de koe niet eten. Er zijn berekeningen dat drie zwanen zoveel eten als één koe. Daarom wil de boer het aantal klein houden en krijgen de jagers de opdracht er iets aan te doen."

Slot en grendel

De jacht op zwanen wordt niet door iedereen even gewaardeerd, om het maar eens eufemistisch te zeggen. Bezemer: „Automobilisten die voorbij rijden gaan keihard toeteren of wijzen op hun voorhoofd. Anderen stoppen en roepen dat ze je achter slot en grendel moeten zetten. De zwaan is een prachtige vogel, daar zijn we het met z'n allen over eens. Maar in de stad wordt anders tegen een zwaan aangekeken dan op het platteland. In de gracht of singel doet de zwaan niemand kwaad. Dat is op het platteland anders."

Nergens ligt het schieten van knobbelzwanen zo gevoelig als in de Krimpenerwaard. In dit poldergebied leven van oudsher veel zwanen en, nog belangrijker, hier woont dé nationale zwanenbeschermster Saskia van Rooy, gekoesterd door dierenvrienden, gehaat door jagers. Maar, hoe je ook over de Stolwijkse mag denken, haar werkwijze is wel buitengewoon effectief gebleken: ze sjouwt achter de jagers aan met haar camera en zet de filmpjes op Facebook.

Zo slaagde ze erin het zwanendriften - een eeuwenoud gebruik om zwanen in de vrije natuur te houden voor het dons en het vlees - op de agenda van de Tweede Kamer te krijgen, die er prompt een eind aan maakte. En vorig jaar richtte ze haar cameralens op jagers in de Krimpenerwaard, die in opdracht van boeren zwanen schoten. Haar beelden van aangeschoten, bloedige, halfdode zwanen waarmee jagershonden aan de haal gingen, werden uitgezonden door televisieprogramma Een Vandaag. Dit leidde tot een golf van verontwaardiging. Dierenvrienden uit het hele land pakten hun camera en reden naar de

Krimpenerwaard om jagers thuis op te wachten en hen te volgen naar het jachtterrein.

Onlogisch is het dus niet dat de verzamelplek van de ongeveer vijftig jagers van de Wildbeheerseenheid Krimpenerwaard zaterdag geheim is gehouden. Op een polderweggetje in de buurt van Lekkerkerk staan tientallen auto's geparkeerd, binnen in een warme boerenschuur begroeten de jagers elkaar hartelijk. Mooie verweerde koppen, veel jagersgroene truien en er drentelen een paar jachthonden rond. Een mannenclub, slechts één vrouwelijke introduc e is meegekomen. Kannen koffie staan klaar naast literflessen Jägermeister, maar die zijn voor na de telling.

Paul van der Spek van de WBE is de man van de cijfers en hij deelt de 42 telformulieren uit. Iedere jager telt op het terrein waar hij de jachtrechten heeft. Het tellen wordt vergemakkelijkt door het ijs. Bijna alle watervogels hebben de wakken opgezocht.

De 'schadelijke' watervogels - ook smient en meerkoet vreten gras - worden in januari geteld. In april worden de ganzen, kraaien, aalscholvers en blauwe reigers geteld en in half juli nogmaals de ganzen. „Het tellen gebeurt in opdracht van de Faunabeheer Eenheid Zuid-Holland. Dat zijn grondeigenaren, natuurbeschermers en boeren. Op basis van de tellingen wordt besloten of er ontheffingen worden gegeven voor de jacht", legt Van der Spek van de WBE uit.

Afschot is niet de enige manier om een populatie in te tomen, in samenwerking met het Zuid-Hollands Landschap schudden de jagers jaarlijks zeker 500 zwanen- en nog eens 5000 ganzeneieren.

Als aan het eind van de ochtend alle tellijsten zijn ingeleverd, gaan de mannen aan de snert en de borrel. Uit de cijfers valt het stoppen met de zwanendrift nog niet direct te merken. Er zijn 3.306 zwanen geteld, tegen 3.426 vorig jaar en 2.759 in 2015. Het aantal meerkoeten groeit wel: van 11.732 (2015), naar 9.919 in 2016, naar 17.195 in 2017. Ook werden 38.000 smienten geteld.